

NÁVRAT DO ŽIVOTA

Patrik Silvestr

NÁVRAT DO ŽIVOTA

HUMORISTICKÝ ROMÁN

Patrik Silvestr

Lenka Jurečková (1977)

pochází ze Bzence. Žije v Praze. Absolvovala výtvarnou výchovu a český jazyk na PdF UP v Olomouci (malbu u Ak. mal. Ladislava Jalůvky) a PdF MU v Brně (malbu u Petra Kamenického). Folklorní tradice se pro ni stala dominantním námětem tvorby (kresby a malby) už od dob studií. Inspiraci čerpá v živém folklorním dění jihovýchodní Moravy a přilehlých částí moravsko-slovenského pomezí. Figurativní motivy s typickými tanci, muzikanty, mužskými a ženskými sbory na obrazech často doplňují motivy krajinné – pole, vinohrady, mlýny i kapličky. Doposud připravila více než 40 autorských výstav hlavně na Moravě, v Praze nebo v zahraničí.

<http://lenkajureckova.cz/>

<https://www.facebook.com/lenka.jureckova.12>

Edice pro podporu poznání v oblasti humánních věd

Dokončeno 2016-Copyright 2017

Všechna práva vyhrazena

EDICE PRO PODPORU POZNÁNÍ V OBLASTI HUMÁNNÍCH VĚD
2. řada

Patrik Silvestr
NÁVRAT DO ŽIVOTA
Humoristický román

www.patriksilvestr.cz

Vydal ELTISK, vydavatelství a nakladatelství
Mariánské náměstí 63, 688 01 Uherský Brod
www.eltisk.cz
vydavatelstvi@eltisk.cz

Sazba a tisk ELTISK s.r.o. Uherský Brod

Ilustrace a úprava obalu, ilustrace úvodní stránky Lenka Jurečková ©

Vydáno v roce 2017
Vydání první

Všechna práva vyhrazena. Tato kniha a ani její části nesmí být rozmnožována tiskem, fotokopii, počítačovými datovými soubory, ani jiným způsobem bez předchozího svolení autora.

ISBN 978-80-88116-55-4

OBSAH

Úvod	5
Část první: Osudná nehoda	11
Část druhá: Vstup do minulosti	15
Část třetí: Tomovy lásky dětství	17
Část čtvrtá: Dění v rodině a zdroje příjmu	23
Část pátá: Tomův kamarád a jejich společné zájmy	34
Část šestá: Komunistická moc	39
Část sedmá: Tom u odvodu	46
Část osmá: Tom se nenačil tančit ani vymetat komíny	50
Část devátá: Okupace	52
Část desátá: Emigrace	55
Část jedenáctá: Integrace	61
Část dvanáctá: Z Toma se stává zlatokop pravdy	66
Část třináctá: Tom jako student ve Spojených státech	67
Část čtrnáctá: Tom přemýšlí o skryté pravdě	94
Část patnáctá: Tom v Jižní Americe	97
Část šestnáctá: Tom navštívil dřevorubce v Kanadě	104
Část sedmnáctá: Tom jako bezdomovec	107
Část osmnáctá: Návčeva Toma u mne v Mnichově	110
Část devatenáctá: Říše Poustevníka a jeho trpaslíků	123
Část dvacátá: Tom se zamýšlí nad pomíjivostí života	129
Část dvacátá první: Poslední setkání křesťanských intelektuálů ve Stuttgartě	136

Část dvacátá druhá: Tomův dárek pro pana profesora k narozeninám	146
Část dvacátá třetí: Tom hledá pravdu v mém díle	154
Část dvacátá čtvrtá: Obrazy Druhé světové války	165
Část dvacátá pátá: Domovina předků Evropanů	170
Část dvacátá šestá: Po stopách Germánů	172
Část dvacátá sedmá: Tom se podrobil psychoterapii	176
Část dvacátá osmá: Zajímavé vyprávění a doznání	181
Část dvacátá devátá: Druhá část Tomovy terapie	191
Část třicátá: Tom jako kronikář školy	196
Část třicátá první: Nové rodiště Jana Amose Komenského	204
Část třicátá druhá: Statistika Tomových školních trestů	207
Část třicátá třetí: Tomova sestra začala psát román	208
Část třicátá čtvrtá: Tom zpochybnil svým kotrmelcem existenci pravdy	228
Část třicátá pátá: Pravda byla definitivně nalezena	230
Seznam použitých děl s citáty	235
Popisy k jednotlivým titulům edice	236

Úvod

Žitková, Žitková – kopce a kameny

Moravské Kopanice, kus země, kde rýč do půdy nezaryješ. Hnědá hlína se smění kamení, kde i na sázení stromků musíš s krompáčem.

Místo, kde je po celý rok o několik Celsiových stupňů méně než o kus níž v úrodném údolí řeky Olšavy, místo, kde se i brambory vykopávají ještě v září, kde švestky na výrobu páleného dozrávají jen tak nějak napůl škody.

Proč nás to sem tolik táhne?

Právě na Žitkové, v kraji, který oba milujeme, jsme se před lety s autorem knížky poprvé setkali. Doprovází snad všechna vystoupení ženského souboru Čečera. Postává většinou opodál, nikam se nedere a asi i proto jsem jej zpočátku vnímal spíše jako decentní doprovod. Děvčata v bohatě vyšívaných kopanických krojích jak panenky, stávají v půlkruhu a nechávají nás nasávat melodický souzvuk ženských hlasů vtělený do písní Kopanic. Někde poblíž, jako věčná jejich opora, drží Vlastik stráž.

Cítím nepřekonatelnou touhu autorovi říkat Vlastik, i když on sám se umělecky nazval Patrikem Silvestrem. Svě prožitky i románové fikce vtěluje do imaginární postavy jménem Tom.

Zmatek v jménech? Ano, ale u mne vyřešen. Vlastimil mu prostě sedí a basta. A proč by ne?

V mládí vypuzen z vlasti, toužící po vlasti, při svých cestách přes polovinu světa stále myslící na návrat do vlasti. Nakonec se mu přece jen poštěstí vyhodit kotvu a spěchá rychle zpět na rodné Kopanice, do přírody, kde světácký ruch téměř nedoléhá.

Jenom postupně se oddělují slupky osobnosti. Jak čas plynul, poznával jsem, že Vlastik není žádným stínem, ba právě naopak. Letos v létě najednou povídá: „Napsal jsem další knížku, přečti si, pošlu ti ji e-mailem.“

Jejda, onen nenápadný muž je spisovatel? A ještě k tomu další knížku? Kolik jich vlastně Vlasta napsal? Podívejme se, co se z něj vyklubalo.

Na chlapovi nepoznáte, že je spisovatel? Na čele ničeho napsáno nemá. Doma u klapek počítače kombinuje, přepisuje z písmen, jež ze školy známe všichni, tvoří slova, aby je seřadil do vět a tyto pak seskládány na čisté listy vytvoří knihu. Jak prosté. Tak proč to nedokáže každý?

Zvědavost mne netrápila dlouho. Vlastik prvopis obratem zaslal. Než jsem Však přečetl prvních několik kapitol, poslal opravu a za pár dnů

přepřacovanou verzi a pak další a další.

Vlastik je autor nespokojený, opravuje, připisuje, kombinuje, vymazává. Jeho tvorba, kdyby jej nezastavil termín vydavatele, by zřejmě zůstala nedokončená stejně jak kdysi Mozartovo Requiem, či opera Viola od Smetany. A stejně věřím, že až vyjde knížka tiskem, tak jej bude jímat neodbytná touha, mnohé znovu přepřacovat.

Stěžejní téma knihy je hledání pravdy. Pravdu autor hledá všude, klouže prostorem i časem. Ocitáme se hned v Brazílii, hned v Kanadě, anebo mezi bezdomovci. Není pro něj problém přeskočit i několik staletí a vrátit se zase zpět.

Vlastik je věčný optimista, i když napětí každého autora co a jak čtenář pochopí, co bude říkat, co si pro sebe vybere se mu nevyhýbá.

A co jsem si z Vlastika vzal já?

Osud nás utváří v dočasném pobytu pod proměnlivým nebem a my v kotrmelcích, kotoul vpřed, kotoul vzad, hledáme, tápeme, lopotíme se za něčím, co na konci své cesty vůbec nepotřebujeme.

Urputná snaha předat životní zjištění může být vydáním knížky naplněna, nejméně jeden muž na planetě zažije pocit z dokončené práce. A mnozí si snad alespoň něco ukrojí z přehršle Vlastikem zaznamenaných myšlenek.

Žitková, Kopanice, krajina plná kamení, Krajina, kde žije a tvoří Vlastik, anebo Patrik? Jak vůle každého ráčí.

Sakra, co nás nutí se sem pořád vracet?

Miroslav Šuránek

V tomto díle autor spojil venkovské prostředí se světem a politiku a lidovost s filozofií v duchu humoru. Život na venkově vypadal za jeho školních let poněkud jinak než v dnešním moderním světě. Tento pohled zpět shledá starší generace alespoň v době vzniku tohoto díla jako vlastní. O sexualitě se mluvilo na rozdíl od naší doby s odstupem pouze v duchu lidového humoru, tvořila však součást vědomí. I autor se dívá na sexualitu přes brýle lidového humoru. Láska je naproti tomu ztvárněna bez humoristické příchuti.

V naší době vládne obraz sdělovacích prostředků a počítač, což silně oslabuje vztah ke knize. Společnost je materiálně zaměřená, peníze ovládají její vědomí, duchovní hodnoty se vytrácí. Písemná elektronická komunikace státních zaměstnanců některých oblastí nefunguje, což znehodnocuje pozitivní řád společnosti a ničí důvěru. I tyto nedostatky společnosti se dostávají do hledí satiry.

Román má autobiografické vlákno převážně s fiktivním obalem, popis událostí je přitom všeobecně platný pro každého člověka. Povolání komiků je naprosto fiktivní, jedná se přitom o symbol nevědomí v kontextu vzniku díla. Pseudonym autora má funkci získání subjektivního odstupu, přičemž se autor s děním vnitřně neidentifikuje, jedná se vlastně o jinou osobu, což podporuje hladký průběh kreativního procesu.

Osoby mimo osobnosti veřejného života jsou vymyšlené jakož i převážná část románu. U některých okrajových postav jsou používány z písemně technických důvodů pouze iniciály, některé osoby vystupující ve svých funkcích na veřejnosti jsou uváděny v plném jménu, některé pouze ve své funkci, což je nepřímou identifikuje.

Autor se odklání od zaužívané literární tradice, jak si čtenář brzy povšimne. Přesto je všechno na rozdíl od části díla Franze Kafky srozumitelné a realistické.

Hlavní postava, univerzitní profesor logiky a teoretické matematiky Tom, je jako věřící vědec protikladem materialisticky a ateisticky zaměřených vědců naší doby, kteří popírají existenci Boha, aniž by měli k tomu vědecké důkazy. Věda je to, co se dá dokázat a nebo vyvrátit. Existence Boha

se podle Toma nedá ani vyvrátit, takže příslušní ateističtí vědci se nachází mimo vědecký prostor pravdy. - Jeho sestra Agáta představuje jako bývalá ředitelka školy protiváhu ke ztrátě vztahu ke knize a opovrhování komunikací v resortu školství, vzdělávání a výchovy. Jedná se o dva podstané negativní jevy člověka, společnosti a lidstva, které jako vždy churaví.

Autor uvádí řadu vlastních cizojazyčných textů pro čtenáře se zájmem o cizí jazyky. Všechny texty jsou následně převedeny do češtiny, takže cizojazyčné texty nepředstavují žádnou překážku pro čtenáře. Jedná se při tom pouze o malou službu pro EU a její občany. Jeden zkrácený německý text je určen spíše pro studenty germanistiky, je však užitečný především v českém překladu pro každého zainteresovaného čtenáře. Příslušné části románu mohou posloužit i studentům středních škol, univerzit a studentům cizích jazyků. Budujeme novou Evropu, kde nabývají cizí jazyky na důležitosti a významu. I této skutečnosti má četba tohoto díla posloužit. Máme před sebou most k četbě cizojazyčné literatury.

Čtenář bude mít možnost doprovázet hlavní postavu i na jejích cestách v cizích zemích.

Téma románu spočívá v **hledání Pravdy** v různých částech a oblastech díla. Pozvolna se do děje vloudí i humor a pramen tvůrčí svobody, která tvoří primární svobodu slova před sekundární svobodou slova plně uznávanou demokratickou společností. Děj je vložen z velké části do farnosti Žitkovských bohyň od Jiřího Jilíka a od Kateřiny Tučkové, odehrává se zde i děj knihy Gabry a Málinky v čarovné zemi a Želarů nominovaných jako film na Oscara. Nelze opomenout ani dílo Jiřiny Pilátové „Čarovný kraj“, v němž autorka doprovází čtenáře ve svých vzpomínkách „bývalou“ Žitkovou a životem rodiny na Kopanicích. Autor zhlédl ve Spolkové republice Německo i film: Žitková - Škaredá dědina, což posílilo jeho rozhodnutí pro toto místo děje jako součást příslušné farnosti. Samotná obec Žitková by tomuto účelu neposloužila, poněvadž nemá školu.

Protože je Pravda a její hledání tématem tohoto románu, následuje k tomu krátký úvod: Ve filmu 'Žitková – Škaredá dědina' onemocní rodičům malé děvčátko. V horečkách prosí o pomoc: Maminko, maminečko! Tatínek utíká k bohyni. Ta mu poradí, že musí zaběhnout pěšky na Lopeník (asi 10 km) a požádat jednoho myslivce, aby střelil třikrát do studny, že se

jeho dceruška uzdraví. Tatínek tuto radu ihned splní, ale děvčátko zemře, protože potřebovalo nutně lékařskou pomoc. - Pravda ničí nepravdu, smysl zavrhuje nesmysl.– Bohyně má však jako lokální prvek velkou hodnotu pro etnografa, který během výzkumu nachází pravdu ve svém oboru. Pro psychoanalytika spočívá pravda v tom, že celé „čarování“ je fiktivní kreativní proces srovnatelný s literární tvorbou v kontextu funkce bohyně.

Z celkového pohledu je třeba uznat, že Žitkovské bohyně měly výjimečnou schopnost lidem pomáhat, což souviselo především s povahou a účinností pozitivních sugescí, jež přecházely po přijetí v autosugesce a působily povzbudivě na podkladě očekávání, důvěry a víry.

Bohatství Žitkové a celé farnosti spočívá zcela jinde než v bohyních. Je to krása malebné hornaté krajiny, bohatě vyšívané kroje, folklór, typické písně a tance. Jiřina Pilátová uvádí v dřívě chudém kraji, kde lidé poctivě pracovali, aby skromně přežili, bohatství duchovní, jež spočívalo v dobré výchově dětí, v úctě k Bohu a jeho příkázáním a lásce k člověku a ke kraji.

Bedřich Rychlík skýtá pohled ve svém díle „Pověsti z moravských Kopanic“ do bohatství tohoto lidového literárního druhu ve farnosti Kopanic. V díle „O kopanickej řeči“ se čtenář setkává mimo historický podklad s vyprávěním místních obyvatel v kopinickém dialektu s nádechem humoru o zážitcích na Kopanicích. Duch tohoto kraje přebývá právě v původním životě rodin, v pověstech, v místním dialektu a bohaté folklorní tradici, jak to příslušní autoři prezentují.

Všeobecně je třeba přiznat, že na všechny případné námitky k tomuto dílu existuje pouze jedna odpověď: **Je to román, humor a satira.**

Zvolil jsem pro úvodní stránku symbolický vstup do tohoto díla. Trojúhelníky v kruhu symbolizují dle mé sekundární interpretace jednotlivé složky duše člověka: červená zastupuje nevědomí, zelená podvědomí a modrá vědomí jako barva aktivity u čtenáře konkrétně v tomto díle. Vědomí zde tedy hraje první hlavní úlohu. Při sloučení těchto tří základních barev vzniká barva bílá, která vyjadřuje jednotu lidské duše. Duha je primárním pozitivním symbolem nevědomí dobré budoucnosti člověka, kterou tímto symbolickým aktem přeji jak čtenáři tohoto díla, tak i všeobecně člověku, jemuž by z obsahu této práce mohlo vyplýnout i nějaké dobro.

Autor

ČÁST TŘETÍ: Tomovy lásky dětství

Tom nezůstal ve svém vztahu věrný výlučně své matce, jak mu jeho duševní porucha při uložení hlavy na křeslo připomněla. Už v první třídě základní školy se hluboce zamiloval do své mladé paní učitelky. Byla to láska na první pohled. Tato slečna, jež by mohla být i dcerou jeho matky středního věku, byla velmi hezká, její hnědé oči jí zářily jako drahokamy v černých zvlněných vlasech, obličej jí zdobil trvalý kouzelný úsměv, její největší krásou byla mírnost a laskavost, jež malým žáčkům napovídala, že je má všechny ráda. Tom ji ale chtěl vlastnit sám, tak jak vlastnil i svoji milovanou kočičku Murinku. Ta byla jenom jeho, což uznávali všichni členové rodiny, dokonce i pesek Barynek, který se jí ani nedotkl.

Jeho platonická láska k paní učitelce byla tajná, nikdo o ní nevěděl, ani sama milovaná. Tom s ní strávil ve své fantazii mnoho času, zvláště, když byl sám v posteli. V zimě ji jednou našel ve velké závěji celou promrzlou, nemohla se postavit na nohy, protože je měla zraněné, naložil ji na své sánky a odvezl si ji do své tajné chaloupky. Tam ji uložil na postel, ošetřil ji, zastavil krvácení jako dobrý lékař, přikryl teplou dečkou a zatopil v kamnech. Uvařil jí čaj, sedl si k ní na okraj postele, přitiskl si ji k prsům a něžně ji hladil po tváři tak dlouho až sám usnul.

Ve snu s ní cestoval v ponorce daleko od všech lidí v hlubinách širého moře, okénkem mohli oba pozorovat z tohoto bezpečného místa mořský svět, pro Toma zcela nový a krásný, objevily se rybičky a ryby ve všech barvách, žluté, zelené, modré, červené, pestré, pruhované, tečkované, propluli kolem nich delfíni a velryby a nescházeli ani žraloci. Proplula kolem nich i obrovská chobotnice. Tom při tom svou lásku choval něžně ve své teplé náruči.

Ve svém pokročilém věku si najednou plně uvědomil, že utrpení je katalyzátorem lásky, jako malý chlapec nechal ve své fantazii svoji milovanou paní učitelku trpět, aby ji mohl o to víc milovat, prokazovat jí hlubokou věrnou lásku.

'Nic ale netrvá věčně, ani láska k jedné slečně', jak nám zjevuje toto přísloví. Tom ztratil svoji milovanou paní učitelku z očí a po čase k ní vyhasla v jeho srdci i hluboká platonická láska.

Po chvíli zrychlené chůze do dlouhého kopce dospěli k obrovské osaměle rostoucí lípě, jejíž větve se rozkládaly na všechny strany. Lípa právě kvetla, její vůně se šířila do celého okolí a v jejích svěžích květech bzučelo tisíce včel. Po krátkém oddechnutí pokračovali tito dva malí milovníci přírody stejným směrem dále, zanechávající za sebou cestičku ve vysoké trávě. Po chvíli chůze se před nimi objevila velká stará třešeň, v níž se červenaly v celých trsech krásné zralé plody, zvané srdcovky. Tito dva malí poutníci, v jejichž srdci se ukrýval chocholatý krasavec dudek jako nejvzácnější poklad, jaký by si dovedli představit, a který posiloval jejich lýtka a popoháněl je kupředu, najednou přistál na kmenu třešně před dutinou. Naším poutníkům se přitom rozbušilo srdce a zatajil dech. Hned se přikrčili a ulehli do trávy. Mláďata v dutině se rozkřičela a vystrčila rozevřené narůžovělé zobáčky, do jednoho tento opeřený taťka vsunul nějaký hmyz a zase odletěl za další potravou pro tyto hladové krky. Tom s jeho kamarádem zůstali na tomto místě nehybně sedět jako přikovaní a pozorovali oba rodiče, jak se o svá mláďata celý den pilně a obětavě starají. Až k večeru se rozhodli vstát a odebrat se stejnou cestou domů. Ještě v posteli Tom seděl v myšlenkách na louce a pozoroval tyto zvláštní ptáky jako nejvzácnější poklad přírody, který plnil jeho duši více než celý svět.

Tom pohnul ve svém křesle hlavou a najednou se nacházel ve svých vizích do minulosti ve věku svých dvanácti let. Tento časový skok byl vyvolán asociativní a citovou příbuzností obou dojmů. Najednou se objevil v blízkosti jeho rodné vesnice vodní pták, potápka malá, kterou ještě nikdy v životě nespatriil, v této oblasti se vlastně žádní vodní ptáci, dokonce ani divoké kachny, ještě nikdy neobjevily. Tomova pozornost a láska k přírodě se dostala opět do zajetí tohoto kouzelného jevu stvoření. Potápka malá plavala velmi působivě na povrchu rybníku, kde se Tom se všemi hochy z vesnice každé léto koupával. Tato malá potápka, pro Toma vzácný poklad přírody, pohybovala při plavání hbitě svou kouzelnou hlavičkou s bystrými očky a roztomilým zobáčkem doprava, doleva, hned strčila celý zobáček do vody a poté se potopila, zamávala nožkami a zmizela na chvíli pod hladinou, zanechávaje za sebou na povrchu pouze kroužek rozvířené vody, pak se zase vynořila, polkla malou rybičku a pohybovala kouzelně hlavičkou doleva, doprava, v Tomově představě jako malá vodní princezna, do níž se hluboce zamiloval.

Tato malá vodní princezna povzbudila Toma a jeho kamaráda k tomu, že si vybudují v zahradě zoologickou zahradu s různými divokými zvířaty a ptáky, pro něž ve své představě již budovali voliéry podle vzoru zoologické zahrady, kterou navštívili se svou třídou ke konci školního roku. Během vyučování Tom myslel jenom na svou malou potápku a dokonce chodil za školu, chodil za svou milenkou k rybníku a neustále na ni upřeně zíral, jak kouzelně plave, pohybuje svou hlavičkou hned doprava, hned doleva, strčí zobáček do vody a celá zmizí pod vodou, aby se mohla vynořit a znovu předvádět stejnou kouzelnou scénku vodní princezničky, na niž neustále myslel i před spaním.

Jednoho rána se Tom probudil s velmi nepříjemnou až zdrcující myšlenkou, která mu brala radost z jeho malé potápky, jeho malé vodní princezny - přepadla ho myšlenka, že jednou zemře, že na tomto krásném světě s jeho milenkou, vodní princeznicou nezůstane, že se musí rozejít a všechno skončí. Tato myšlenka jej pronásledovala celý týden a brala mu radost ze života, jednalo se zřejmě o jev neurózy s příchutí lehké deprese, což však úspěšně překonal. Až v okamžiku návratu do tohoto časového prostoru si Tom uvědomil, že se jednalo vlastně o reakci jeho duše bránit se moci jeho malé vodní princezny, jež přeplňovala jeho vědomí a zcela mu brala vnitřní svobodu, kterou podle představy duše může člověku v krajním případě navrátit pouze smrt, jednalo se tedy o sebeobranu duševního orgánu, jenž má vlastní inteligenci, autonomní, nezávislou na vůli člověka.

Najednou prožíval Tom živě vlastní přítomnost na jedné taneční zábavě, která se konala v bezprostřední blízkosti jeho vesnice v přírodě za svitu letního úplňku. K tanci hrála dechová hudba, příjemný vánek vnášel až na taneční parket vůni suchého sena, podmanivou vůni, jež podporovala u přítomných hochů a děvčat probouzení milostné vášně. Tom se začal ohlížet po nějaké „sukýnce“ a najednou si povšiml jedné dívky, asi dvacetileté, jak se staví na špičky nohou, jakoby někoho hledala v celém tom davu lidí, otáčela hlavou a pohlížela různými směry. Tato dívka byla velmi hezká, byla štíhlá, měla na sobě dlouhou sukni a upnutou halenku, černé vlasy jí splývaly až k ramenům, její obličej prozrazoval touhu po milostném dobrodružství téže noci. Tom se o ni nezajímal, bylo mu teprve 17 let, této krasavici nejmíň dvacet, takže by u ní určitě neuspěl, jak se brzy projevilo.

prohlídce pomodlil, Baziliku Sacré- Couer s její malebnou čtvrtí, kde malíři nabízeli svá díla - Tom si také jedno zakoupil- vystoupil pak na Eiffelovu věž, odkud si vychutnával úchvatný pohled na toto kouzelné město, s nímž se poprvé seznámil v jeho středověké podobě v romantickém románu „Chrám Matky Boží v Paříži“ od Victora Huga, v Louvru se setkal hned u vchodu se zvláštním úsměvem Mony Lisy, prošel sály starých mistrů, ale i impresionistů. Samozřejmě že v Moulin Rouge si nenechal ujít pohled na záblesky v nad rozdováděných krásných ženských postav ze všech koutů světa v divokém rytmu tance, ruce i nohy letěly ve vlnách rázné hudby i se sukněmi do vzduchu jako na povel.

Nevědomí jej stále ještě drží v Paříži. Vlákem odjíždí do zámku ve Versailles, v jehož zahradě jej obletují vrabci, pro něž má kus bagety, kterou skrmí, pak vchází do zámku, prochází zrcadlovou komnatou, kde jeho pohled klouže přes zrcadla, tu jej najednou probudí a vytrhne z živě prožívaných vzpomínek vrabec, který mu tehdy v tuto chvíli usedl na hlavu.

Tom v této souvislosti vzpomínal na další Silvestrovské zájezdy do různých hlavních měst Evropských zemí, například do Kodaně, kde pozoroval před královským zámkem střídání čepicemi ozdobených strážů, nebo si vzpomněl na silvestrovský ples ve Vídni, kde se tisknul ke své tanečnici při pomalém valčíku a popíjel s ní víno v baru. „Ještě že máme ženy,“ broukl si jako starý mládenec při tomto opakovaném prožití minulého zážitku pod knírka.

Z jeho mnohých návštěv Londýna se mu vyjevil obraz z Muzea voskových figurín Madame Tussaud, kde jsou ztvárněny slavné i neslavné osobnosti v životní velikosti a věrné podobě. Právě se zde nacházel Alexander Dubček a Adolf Hitler. Najednou jeho kreativní nevědomí přeskočilo všechny pamětihodnosti a místa kultury, jež v Londýně navštěvoval, a přivedlo jej do domku na okraji hřbitova, kde bydlela kuchařka jednoho slovenského katolického kněze. Tato objemná 80-letá dáma irského původu s načervenalými vlhkami na hlavě měla smysl pro komiku. Její přísný pohled v duchu humoru by zapudil i samotného Robina Hooda. Byla velmi starostlivou matkou svých tří dětí, tří koček, které se kolem ní se vztyčeným

ocasem často motaly a čekaly na nějaký pamlssek. Každému návštěvníku je hrdě představovala: „Tak to je Lullu, tohle Topsy a tento strakáč je Nelson.“ Samozřejmě že se nejednalo o náhodná jména. Lullu byla její mazlíček, s kterým spávala, Topsy zase čtyřbarevná krasavice, nejhezčí kočka v Londýně; pro její krásný obličej žhavě žádaná modelka všech anglických kočičích časopisů titulních stran, a Nelson byl zdatný kocour s jedním okem. O jedno přišel v těžkém boji s kocoury francouzských a španělských sousedů, tak alespoň jeho osud prezentovala jeho adoptivní matka.

Tato kuchařka pana faráře se jmenovala Mary a byla velmi pohostinná. Tom si s ní několik let dopisoval, každý dopis nesl oslovení „Dear Mary“. V tomto okamžiku se nacházel živě v obýváku i se svou anglickou přítelkyní, které zakoupil jako dárek lásky nový zimní kabát. Tomova přítelkyně byla modelkou a tak požádal Mary o kožešinu její milované Topsy pro límec z nejkrásnější kočky pro svou dvounohou kočku Velké Británie. Obličej Mary se okamžitě změnil v pramen ukrutného hněvu, Tomovi se strachem zatočila hlava a skončil v totálním bezvědomí v náruči své milé, kterou před rokem ubránil svými hmaty a údery před vražedným násilníkem v Londýně. Churchill byl velmi odvážný muž, svou neústupnou povahou typický Angličan, který by se po litru skotské whisky nezalekl Hitlera i v podobě dvojčat, před rozhněvanou Mary by však i se svou holí couval jako rak. Kdyby se však Mr Churchill zamračil, tak by to mohlo skončit nerozhodně. Pravdu můžeme hledat v přítomnosti, kde jsme s ní konfrontováni, v minulosti a nebo taky - jak si Tom v tomto okamžiku uvědomil, zatímco spočíval v ňadrech své milé - i v budoucnosti, o což se marně snaží jasnovidci. - Mary přinesla plnou konvici vody na zalévání pokojových květin a nalila ji Tomovi na hlavu, aby ho schladila. Tom se okamžitě vzpamatoval i v tomto aktuálním prožívání a hned se vrátil do přítomnosti.

ČÁST DVANÁCTÁ: Z Toma se stává zlatokop pravdy

Po maturitě se Tom přihlásil ke studiu matematické logiky, poněvadž ale byl posedlý hledáním pravdy, dal se jako hostující posluchač na studium i německé literatury a literatury dalších jazyků, kde měl nacházet jako doplněk k logice význam a smysl, jenž pomáhá odkrývat pravdu. V matematice pravdu už našel: Jedna plus jedna jsou dvě a lineární číselná řada je nekonečná. V jejím kontextu se odehrávají všechny matematické funkce. Toužil po hledání skutečné pravdy, ne mrtvé správnosti, jež existuje i bez člověka.

Hledání pravdy má u Toma počátek - „Velký třesk“. Kominický mistr se ho jako kominického uče třetího ročníku před komínem zeptal: „Tome, hledáme pravdu, která je skrytá. Co myslíš? Je ten komín vymetený, tedy čistý a nebo není vymetený - je tedy zanesený?“ – Tom se jako optimista rozhodl pro vymetený komín. Mistr vsunul zrcátko do komína a Tom ihned shledal, že pravdu nenašel, protože komín byl zanesený, nevymetený. Od této doby se věnoval jen a jen hledání pravdy. Napadl mu jako první příklad princip létání; jeho koníčkem byla už od nejranějšího dětství letadla a tak se mu ve vědomí jevily pokusy průkopníků letectví. Až Bratři Wrightové našli tajemství letu. Horní část křídla musela být delší než část spodní, což umožňuje zaoblení, přičemž vzduch omývá horní část křídla rychleji než spodní, takže vzniká sání neboli vztlak, jenž udržuje letadlo ve vzduchu. Stačí se podívat na křídla ptáků za letu a celé toto tajemství je odhaleno, pomyslel si Tom.

6. The Open Comedy and the Hidden Comedy

After a close look, we can say that there are two types of comedy in every society: a) an open comedy which does not require fine perception from the spectator, and b) a hidden comedy which lies under the „surface“ and thus has to be detected. For this purpose an appropriate technique is necessary to make it visible. It is often present only in embryo and needs to be developed by the imagination of the humorist or comedian.

6. Otevřená Komika a Skrytá Komika

Po bližším pohledu můžeme říct, že existují dva druhy komiky v každé společnosti: a) otevřená komika, která nevyžaduje jemné vnímání od pozorovatele, a b) skrytá komika, která leží pod „povrchem“ a tak musí být objevena. Pro tento účel je nutná vhodná technika, aby se zviditelnila. Je často přítomná pouze v zárodku a musí být rozvynuta představitivostí humoristy nebo komika.

Now I would like to come back to the open comedy which I fortunately can illustrate with an example. The famous Russian psychiatrist Jack Hollywood says in his book entitled 'My Lunatics': „My patient Mr. Miller knocked regularly every day at 7 o'clock in the morning, when I was still in bed, at the door of my house and reported to me that he was Neil Armstrong, the first man to have ever put his foot on the Moon. When I asked him which one, he could not answer. In spite of this fact, he maintained, however, to have even turned a somersault up there on the Moon. This strange behavior suggested to me that I was dealing with a person suffering from delusions of grandeur. So, I had to treat him in a proper way. I took some pills out of my trouser pocket and gave them to him, but he would not swallow them until I managed to convince him that I was giving him candy. Mr. Miller has a sweet tooth, you know. I am sorry to say that I achieved just the opposite with my therapy. Now Mr. Miller does not take himself for Neil Armstrong, but he thinks that he is a worm, strictly speaking, an earthworm. He

suffers from persecution mania. He is terribly afraid of poultry. Whenever he has to go into the country where also hens live, he demands a body-guard, and when he hears the word 'chicken farm', he passes out, in other words loses consciousness. I always have to kick him for half an hour until he comes to.“ (The end of the quotation)

Nyní bych se chtěl vrátit k otevřené komice, kterou mohu naštěstí objasnit na jednom příkladu. Slavný ruský psychiatr Jack Hollywood praví ve své knize 'Moji Blázní': „Můj pacient pan Miller klepal každý den v 7 hodin ráno, když jsem byl ještě v posteli, na dveře mého domu a hlásil mi, že je Neil Armstrong, první muž, jenž kdy položil svou nohu na Měsíc. Když jsem se jej zeptal kterou, nedovedl odpovědět. Navzdory této skutečnosti však tvrdil, že udělal tam nahoře na Měsíci dokonce kotrmelec. Toto zvláštní chování mi napovědělo, že se zabývám osobou trpící velkomamem. Takže jsem jej musel léčit patričním způsobem. Vyndal jsem nějaké pilulky z mé kapsy od kalhot a dal jsem mu je, ale on je nepolknul, než se mi povedlo jej přesvědčit o tom, že mu dávám bonbóny. Pan Miller totiž velmi rád mlsá. Je mi líto, že musím přiznat, že jsem s mojí terapií dosáhl přesně opak. Nyní se pan Miller nepokládá za Neila Armstronga, avšak si myslí, že je červ, přesně řečeno dešťovka. Trpí stihomamem. Bojí se strašně drůbeže. Kdykoliv musí jít na venkov, kde žijí také slepice, požaduje ochranku, a když slyší slovo 'slepičí farma', omdlí, jinými slovy ztratí vědomí. Musím do něj vždy půl hodiny kopat, než se probere.“ (Konec citátu)

(Omlouvám se za tuto hloupost, i když hloupost v duchu humoru. Ve své odborné knize popisují a vysvětlují příčiny a vznik těchto psychiatrických nemocí, což vrací pacientu jeho důstojnost. - Také se omlouvám za to, že jsem zvolil ruského člověka jako psychiatra. Souvisí to s politickým útlakem, který jsem již od dětství zažíval. Pod komunistickou mocí trpěli ale nejvíce samotní Rusi, kteří měli a mají vynikající vědce, lékaře a inženýry.)

I do not dare to hold that the open comedy is confined to the working sphere of a deft psychiatrist. Every comedy has an undertone of craziness. – By the way, the famous psychiatrist is Ivan Hollivudsky. I translated his name. – The competition between the Soviet Union and

Tom mi jako psychoanalytikovi předcházející práci dokázal, že umí myslet i psychoanalyticky a tím hledat pravdu i v této oblasti. Svůj pedagogický deficit v jeho spíše teoretickém a tím i abstraktním výkladu referátu srozumitelným pro studenty posledních semestrů odstranil alespoň v závěrečné části, kde poskytl příklad jak pro otevřenou, tak i pro skrytou komiku ve společnosti a prokázal tím, že má smysl pro humor. V dalším týdnu mi zaslal opět dopis, tentokrát ve španělštině, kde vypráví v duchu humoru o svých zážitcích jako zahraniční student. Měl se dobře, užíval si:

Tres fiestas en un día

Hemos sido invitados por una familia a almorzar. Poniendo el segundo pie sobre el umbral, me hallo frente a una muchacha tan hermosa que la primera palabra que se me ocurre es 'Cleopatra'. – Dije a mi discípulo italiano: „!Antonio mira!“ – Era una verdadera pastura para los ojos. Esta muchacha, una mujer madura de 25 años se movía tan agilmente que en un minuto casi la conocíamos perfectamente. Vimos su mejillita izquierda, la espalda y la mejillita derecha y en el siguiente momento pudimos mirar sus ojos, sin embargo, solamente por algunos segundos: luego se veía la mejillita derecha, la espalda y la mejillita izquierda. Sólo faltó que se parara de manos para mostrarnos su fondo.

Tři oslavy v jeden den

Byli jsme jednou rodinou pozváni k obědu. Pokládaje druhou nohu přes práh, nacházím se před tak krásnou dívkou, že první slovo, jež mi napadá, je 'Kleopatra'. – Řekl jsem svému italskému spolužákovi: „Antoníne, podívej se!“ – Byla to opravdová pastva pro oči. Toto děvče, pětadvacetiletá zralá žena, se pohybovala tak hbitě, že jsme ji za minutu poznali téměř dokonale. Viděli jsme její levé líčko, záda a pravé líčko a v následujícím okamžiku jsme se mohli dívat na její oči, avšak jenom pár vteřin: pak bylo vidět její pravé líčko, záda a levé líčko. Jenom scházelo, že se postavila na ruce, aby nám ukázala svůj zadek.

La mesa estaba cubierta con golosinas aromáticas y tan fantásticas que no es posible describirlas. Las bocas de los invitados se hacen agua. La muchacha sirve como un aperitivo y a la vez un vino estimulante.

Stůl byl pokrytý vonnými pochoutkami a tak fantastickými, že není možné je popsat. Hostům se sbíhají sliny. Dívka slouží jako aperitiv a současně jako povzbuzující víno.

Echo una ojeada a un pavo asado gigantesco que está tendido en su espalda en medio de la mesa. No hará nunca más ruido en la garganta sino que untará pronto nuestras gargantas. Mi humor inmediatamente ha alcanzado su colmo. Con todo, no hay alegría pura. Me pregunto: ¿No herirá este pájaro la siesta que tanto amo? – En una de las cuatro esquinas nos está esperando una torta. Al dueño de la casa le gustan las tortas y sus ojos están fijados en esa dirección. Está también invitado un matrimonio para que ayude a terninar con la torta. – Suena la campanilla del teléfono. La dueña de la casa atiende: - Coloca el auricular sobre la caja del teléfono y dice: „No vendrán.“ „¿Te has agradecido?“ pregunta su esposo.

Pohlédnu na obrovského pečeného krocana, který leží na zádech uprostřed stolu. Nebude už nikdy více dělat hluk ve svém hrdle, nýbrž namastí brzy naše hrdla. Moje nálada okamžitě dosáhla vrcholu. Avšak neexistuje čistá radost. Ptám se: Nezraní tento pták polední klid, který tak miluji? – V jednom ze čtyř rohů nás očekává dort. Pánu domu velmi chutnají dorty a jeho oči jsou upřeny tím směrem. Je také pozván jeden manželský pár, aby pomohl ten dort spotřebovat. – Zvoní zvonek telefonu. Paní domu vyřizuje zavolání. Pokládá sluchátko telefonu na místo a praví: „Nepřijdou.“ „Poděkovala jsi?“ ptá se její manžel.

El cartero entrega una carta al dueño de la casa. Le escriben sus amigos del extranjero y le anuncian que le visitarán. El dice a su esposa y a sus hijas que no pongan nada debajo de la cama para que él se pueda esconder cuando ellos vengan porque cuando el estudió en su país lo ignoraban.

Listonoš předává dopis pánu domu. Píše mu jeho přátelé ze zahraničí a oznamují mu, že jej navštíví. Říká své manželce a svým dcerám, aby nedávaly nic pod postel, aby se mohl schovat, když oni přijdou, protože když studoval v jejich zemi, ignorovali ho.

Después del almuerzo esta familia generosa nos ofrece que el hijo mayor nos lleve a casa. No aceptamos este ofrecimiento. Sigue el segundo, tercero, cuarto, quinto y sexto. No aceptamos ninguno. – Todos los miembros de la familia se levantan. Huelo una conspiración. Traen nuestros abrigos y nos ayudan a ponérmolos. Aceptamos este séptimo ofrecimiento. Nos acompañan a la puerta, la hija la abre, el hijo nos guía y el padre con la madre nos ayudan a poner el segundo pie sobre el umbral.

Po obědě nám tato štedrá rodina nabízí, že starší syn nás zaveze domů. Nepřijímáme tuto nabídku. Následuje druhá, třetí, čtvrtá, pátá a šestá. Nepřijímáme žádnou. – Všichni členové rodiny vstávají. Věřím spiknutí. Přináší naše kabáty a pomáhají nám si je obléknout. Přijímáme tuto sedmou nabídku. Doprovází nás ke dveřím, dcera je otevře, syn nás vede a otec s matkou nám pomáhají položit druhou nohu přes práh.

Estoy de pie delante de mi apartamento en 'Central Campus' y pienso por un rato. – Doy un paseo y me acuesto para estar descansado para la segunda fiesta que va a dar por la tarde la Sociedad de las mujeres y que va a ser abierta al lado de la 'Casa Internacional' por su presidente el señor Gallo. – El señor Gallo es el presidente de la Sociedad de las mujeres desde hace mucho años. – Cuando éste acababa a cantar, una mujer tomó la palabra y empezó a dar gracias: „Dios, Te agradecemos por tu generosidad y Te agradecemos también por haber hecho estas mesas tan robustas que no se rompen.“ Los estudiantes extranjeros se acercan cautamente de todas direcciones, luchando con un diluvio de salivas – están tragando y tragando. Esto es semejante a una invasión. A pesar de haber en las mesas muchas y varias comidas, éstas no se pueden defender y así están confrontadas con una derrota total.

Stojím před svým bytem v 'Centrálním Campusu' a chvíli přemýšlím. - Projdu se a zalehnu, abych byl odpočínutý pro druhou oslavu, kterou pořádá Společnost žen a která bude zahájena vedle 'Mezinárodního Domu' jejím předsedou panem Kohoutem. – Pan Kohout je předsedou Společnosti žen už mnoho let. – Když tento dozpíval, ujala se slova jedna žena a začala děkovat: „Bože, děkujeme Ti za tvoji štědrost a děkujeme Ti také za to, že jsi udělal tyto stoly tak pevné, že se neprolomí.“ Zahraniční studenti se blíží opatrně ze všech směrů bojujíce se záplavou slin – polykají a polykají. Toto je podobné invazi. Přesto že je na stolech mnoho a různých jídel, tato se nemohou bránit a tak jsou konfrontována s totální porážkou.

He tragado un mosquito en un momento de sorpresa cuando oí el número de las comidas del Sur que nos están esperando. Tragar un mosquito no fue necesario. Estoy tosiendo.

Polknul jsem komára ve chvíli překvapení, když jsem zaslechl počet jídel Jihu, která nás očekávají. Polknout komára nebylo třeba. Kašlu.

Después del ataque valiente a las mesas llenas – yo estaba en la primera línea – cada uno se retiró con el saque de batalla en el plato y se lo llevó como una gallina un gusano a un lugar solitario. El campo de batalla fue completamente devastado y pillado. Lo mismo ocurrió en los platos. – Estoy mirando por mis alrededores. He localizado a un hombre gordo que se defiende aceptar de una mujer un trozo de torta, refiriendo a su vientre que es un cementerio de chuletas de ternera. Corro hacia él y le ofrezco representarlo. Una muchacha delgada, una estudiante alemana que guarda escrupulosamente la línea de su figura tiene todavía dos pedazos de torta y uno de melón en su plato. Suspira y se encoge de hombros. Tengo que arrimar el hombro y ayudarle. Me entero que ayudar es dulce.

Po statečném útoku na plné stoly – já jsem byl v první linii – každý se stáhl s kořistí bitvy na talíři a nesl si ji jako slepice housenku na osamělé místo. Bitevní pole bylo totálně zpusťeno. Totéž se přihodilo na talířích. – Ohlížím se kolem sebe. Nalezl jsem jednoho tlustého člověka, jenž se brání přijetí od jedné ženy kousku dorta, poukazuje na své břicho, které

ČÁST ŠESTNÁCTÁ: Tom navštívil dřevorubce v Kanadě

Tom nasedl v severní Kanadě na malém letišti do čtyřmístné Cessny, udal pilotovi cíl, zaplatil a letoun vzlétl. Když dosáhl cestovní výšky a rychlost, pilot, který sbíral letové hodiny, aby si mohl udělat pilotní průkaz pro velká dopravní letadla, se pousmál a zeptal Toma, zda si chce zařídit, aby si mohl něco vybavit. Tom samozřejmě převzal ihned řízení letounu, po půlhodině letu spatřil před sebou na pravé straně v lese přistávací dráhu lesního tábora dřevorubců, odbočil doleva a zamířil letoun na přistávací dráhu, ubral plyn, vysunul klapky, po chvíli znovu ubral plyn a ještě jednou vysunul přistávací klapky a asi osmdesáti kilometrovou rychlostí se blížil k zemi. Pilot, který při své práci usnul, se divil, jak to Tom všechno zvládl. Tom se vymlouval, prý v předcházejícím životě létal jako vojenský pilot. Mladý Kanadán mu uvěřil. Tom létat uměl.

Tomův kamarád z jeho rodné vesnice přiběhl jako dřevorubec k letounu a pomohl mu odnést jeho těžký batoh. Po vydatné večeři – v Campu se ohromně vařilo a jedlo na způsob dřevorubce – Tom zalehl. Uprostřed noci zaslechl střelbu z kulovnice, která se pozvolna přiblížila až k maringotce, v níž spal i s jeho kamarádem a dalšími dvěma dřevorubci. Kulky se zavrtávaly do maringotky a Tom se už loučil se životem. Báł se nejvíce zásahu do hlavy. Najednou se ozval výkřik. „To je určitě ten našťvaný Indián!“ Po této poznámce vyskočil z postele jeho kamarád a zaklel. Jedna kulka ho totiž polechtala pod nosem. Vytáhl ze skříně nabitou automatickou kulovnici a vrhl se s klením na jazyku ke dveřím, vykopl je a vypálil od pasu devět ran směrem k místu, odkud vycházely rány. Najednou všechno utichlo. Tom byl rád, že přežil, ale bolelo ho, že jeho kamarád útočnicka zastřelil, protože sám by nevystřelil nikdy ani na myšku. Stalo se tak v sebeobraně, pomyslel si. Pravda vyšla najevo později. Indián přestal střílet, protože mu došly náboje a tak pohřeb se nekonal, běhal ráno našťvaný s mimikou spravedlivé pomsty indiánské duše po Campu, běhal místo s flintou s metlou.

Není se čemu divit. Některý z dřevorubců přivedl jeho osmnáctiletou dceru do jiného stavu a sama nevěděla, kdo to byl, vlastně ho při činu ani nepřistihla, pouze ho cítila. Byl to případ pro zlatokopa pravdy Toma, kte-

rý se dal do pátrání. Z první ruky se dozvěděl celou pravdu. Indiánka se vydala jako Karkulka s košíkem do lesa na hříby. Když se sehla k prvnímu pravíku, aby ho uřízla, přiblížil se k ní pachatel ze zadu, zvedl ji sukýnku a dal se hned do práce, protože kalhotky lítaly doma ve větru na šňůře. Indiánka proto nikam nespěchala, počkala trpělivě, až pachatel skončí, a když byl hotový, uřízla pravíka, dřevorubec si povytáhl kalhoty, a když se holka vzpřímila, sklouzla jí červená sukýnka na lýtka a dřevorubec se odebral ke své motorové pile. Úplně zapoměla se ohlédnout. Jenže celá tato lumpárna měla své následky, Indiánka otěhotněla. Její otec chtěl vystřílet všechny dřevorubce, protože pachatelem podle jeho logiky mohl být každý, naštěstí nikoho netrefil, měl v sobě vydatnou dávku ohnivé vody, aby nabral odvahu, takže úplně přehlédl hledí i mušku.

Po upřímném doznání pachatele se Tom rozhlédl kolem sebe a objevil krajinu, kterou souvislý les dříve ukryval pod svým šatem stromů. Po jejich vykácení se zrodila krajina: viděl stráně, kopečky, údolí, potůčky, jezírka a cestičky. Žádalo by to pouze sedláka, který by vykopal kořeny, osel stráně, vysadil ovocné stromy, přivedl koně a další dobytek a tím by se zrodila civilizace mezi soby, černými medvědy a medvědy grizzly. K tomu však nedochází, tyto obnažené plochy obrovského kanadského lesa se hned zalesňují. - Navštívil v této oblasti i chatu zlatokopů z dob 'Zlaté horečky', doprovázel přitom i jeden milenecký pár ze Západního Německa, který se pohyboval neozbrojený v těchto pustinách. Doufejme, že je nesežrali medvědi.

Když se těhotná Indiánka na Toma začala usmívat, rozhodl se, i když se mu Rybana velmi líbila, že odjede, nebo spíše odletí. Nasedl spolu s dalšími jedenácti dřevorubci do letadla. Jednalo se původně o vyřazený letoun kanadské armády, který sloužil výsadkářům. Scházela v něm sedadla, takže se sedělo na podlaze ve dvou řadách proti sobě. Letoun vzlétl a jeho první pilot a majitel se neustále pohyboval dopředu a dozadu, aby letoun odlehčil. Kabina pilotů nebyla oddělena a tak Tom viděl před sebou v odstupu velký zalesněný kopec, který po chvíli minuli těsně nad vrcholky jehličnatých stromů. Dřevorubci pochvalně zatleskali a Tom poděkoval Pánubohu.

Tom najednou seděl v letadle, letěl nad Kanadou do Chicaga. Pod ním se rozkládal nekonečný les s fleky vytěžených stromů. Až na jihu Kanady se

ČÁST SEDMNÁCTÁ: Tom jako bezdomovec

Nevědomí Toma zde nezasáhlo chronologicky. Po studiu již po delší době v zaměstnání jako profesor matematické logiky se setkával pouze s pravdou, kterou už dávno objevil a tak se jeho život stal natolik nudný, že si nechal

narůst plnovous a odebral se po zjevení anděla ve snu na jeho radu mezi bezdomovce, aby zde pokračoval jako pravdykop v hledání pravdy - jako zlatokop v hledání zlata. Na tuto zajímavou úlohu se svědomitě připravil. Aby zapadl a byl přijat jako nováček mezi příslušné veterány, nechal si tedy narůst vousy, oblekl si vytahanou mikinu, nechal si zhotovit fotografii, vystavit nový občanský průkaz s povoláním bezdomovec. Univerzita jej uvolnila, udělila mu neplacenou dovolenou pro hledání pravdy.

Tom Tomas Beruf Obdachloser (Povolání bezdomovec)

Tom měl ve svém bezdomoveckém občanském průkazu i následující osobní údaje: Tom Tomas, bezdomovec bytem na ulici, nocleh v zimním období ve stanicích metra, v létě 150 metrů od hlavního nádraží v křoví v bezprostřední blízkosti neznámé rovnoběžky. – Tyto údaje byly nutné, aby ho mohla v případě nouze kontaktovat policie.

Tom se na stuttgartském nádraží nenápadně vloudil i s jeho batohem, v němž se nacházel mimo několik základních potřeb i spacák, mezi své nastávající druhy neb kumpány. Byl přátelsky přijat, nikdo mu nepoložil jedinou otázku. Po čase jim svěřil své jméno.

Jednoho dne se Tom setkal s Pepou. Pepa, který se objevil v Románě „Ozvěny lásky“, je bývalý strážce Věčného světla v Chrámě svatého Mikuláše v Praze. Komunistům uprchl, ale v Západním Německu ho dostal na

ČÁST DVACÁTÁ SEDMÁ: Tom se podrobil psychoterapii

Tom začal ztrácet kontrolu nad svými návraty do života, tedy do minulosti a tak se obrátil na mne jako na krajana a zkušeného psychoterapeuta. Požádal mne o to, abych jej vysvobodil od těchto dotěrných poruch, které se dostavovaly v jakékoliv poloze těla, nejenom vsedě v jeho křesle, jak tomu bylo zpočátku, nýbrž i vleže. Bylo třeba tuto živou vzpomínku, jak bych jeho poruchu nazval, odstranit a osvobodit jej od invalidního důchodu.

Zvolil jsem pro to substituční metodu, to jest vrátit jej do skutečného života. Bylo třeba začít hned po narození, tedy kojeneckým obdobím, podvědomí totiž takový zásah bez námitek přijímá a odesílá do nevědomí, kde dochází k příslušné korektuře. Přes internet se mi podařilo pro něj získat kojnou chuť. Zaradoval jsem se a ihned i zalekl, protože jsem nedovedl odhadnout, zda moji terapeutickou metodu tato chuť vůbec přijme. Když jsem jí sdělil, že kojenci je už 60 let a má dlouhé šedivé vlasy, tak to bez výhrad přijala. Prý ale při kojení nesmí usnout. Tato podmínka se mi zdála být splnitelná, pokud kojeneček za 60 let už všechno nezapomněl. To jsem nemohl zaručit. Není to žádná maličkost jako například skok z 10 000 metrů v bouřkové oblasti s hromosvodem na hlavě a nebo průlet Vítězným obloukem na zádech v Paříži. - Dohodly jsme se přesto i na honoráři. K terapeutické fázi kojení mého pacienta Toma však nedošlo. Za dva týdny jsem obdržel pohled z Karibiku, z Dominikánské republiky, v němž mi kojná chuť zasílá srdečné pozdravy ze svatební cesty, a tak Tom skončil na Sunaru.

Po půl roku si přivykl na nočník a až neuvěřitelně rychle si osvojil všechny hygienické návyky. Léta až do nástupu do školy prožíval ve zkrácené formě velmi rychle, kde si hrál na písečku, pobíhal v přírodě, pozoroval ptáky a mazlil se se zvířátky.

Dostavil se čas k nástupu do školy. Domluvil jsem všechno s ředitelem základní školy v hlavní vesnici farnosti Žítkovských bohyňů, kam, jak je zná-

ČÁST DVACÁTÁ DEVÁTÁ: Druhá část Tomovy terapie

Vraťme se však po předcházející odbočce, kterou román připouští, opět k našemu Tomovi. Tělesným trestům na jeho základní škole neunikl; když předával během matematické písemky žákům výsledky zadaných úloh na lístečku, dostal od paní učitelky matematiky hůlkou přes prsty, když se otáčel a napovídal během písemky v angličtině nebo němčině, tak sklídl peprnou facku, spisovně řečeno přiléhavý políček.

Někdy se odvážil i poopravit anglickou výslovnost svých spolužáků, kteří vyslovovali znělé souhlásky b-d-g-v na konci slova nezněle, jak to vyžaduje český jazyk třeba ve slově hrad, takže sloveso krmit, tedy feed proměnili v chodidla, to je feet, podstatné jméno food, jídlo, změnili ve výslovnosti ve foot, což znamená chodidlo. Přitom se dopouštěli ještě krácení kmenové samohlásky. Těch příkladů je dlouhá řada a tak po okřiknutí paní učitelkou: Já tě přerazím, Tome! Já ti utrhnu obě uši, Tome! se všech náповěd vzdal, protože tím narušoval průběh vyučování.

Tom paní učitelce němčinářce navrhl četbu mého díla „Vrchní velitel Armády spásy“, kde se nachází i texty v německém jazyce i s překladem do jazyka českého. Protože byl sám seznámen s tímto titulem, napsal pro žáky, pro jejich orientaci obsah příslušného díla v němčině, což předkládám jak v originále, tak i v překladu po odstavcích:

Die beiden letzten Titel „Die Begegnung mit dem Hofnarren des Himmelreichs“ und „Der Oberbefehlshaber der Heilsarmee“ erschienen im Frühjahr dieses Jahres. Der erstere ist eine humoristische Satire auf Atheismus und Materialismus, der letztere eine tragikomische Satire, die den Verlust des Verstandes und die Ungerechtigkeit aufs Korn nimmt.

Poslední dva tituly „Setkání s Dvorním šaškem Nebeského království“ a „Vrchní velitel Armády spásy“ byly publikovány na jaře tohoto roku. Prvnější je humoristickou satirou na ateismus a materialismus, druhý tragikomickou satirou, která si bere na mušku ztrátu rozumu a nespravedlnost.

Im Oberbefehlshaber der Heilsarmee besucht der Held, Herr Papoušek (Herr Papagei), seinen Freund Patrik Silvestr in München. Am Hauptbahnhof begegnen sie einer alten Frau, einer Obdachlosen, die auf dem schmutzigen Boden sitzt und schmachtet. Diese beiden Freunde erfahren von ihr, dass sie ihr Leben lang als freiberufliche Lehrerin für den Staat gearbeitet habe, aber keine Altersrente beziehe, obwohl sie sich an Frau Bundeskanzlerin und ihre Ministerin gewandt habe. Herr Papoušek beschliesst, für die elementare Gerechtigkeit dieser Münchener Obdachlosen, die die Sozialhilfe entschieden ablehnt, zu kämpfen.

Ve Vrchním veliteli Armády spásy navštíví hrdina pan Papoušek svého přítele Patrika Silvestra v Mnichově. Na hlavním nádraží potkají starou ženu, bezdomovkyni, jež sedí na špinavé zemi a strádá. Tito dva přátelé se od ní dozvídají, že po celý svůj život pracovala jako učitelka na volné noze pro stát, ale nepobírá žádný starobní důchod, i když se obrátila na paní Spolkovou kancléřku a její ministryni. Pan Papoušek rozhodne, že bude bojovat za elementární spravedlnost této mnichovské bezdomovkyně, která sociální podporu rozhodně odmítá.

Er kehrt nach Tschechien zurück, wo er nach einer unglaublichen Meldung im Fernsehen beschliesst, den Menschen vom Verlust des Verstandes zu erlösen. Er nimmt ein grosses Kreuz auf die Schulter und begibt sich zu Fuss mit seinem gesunden Menschenverstand in die mährische psychiatrische Klinik in Kroměříž, ein Sinnbild des verlorenen Verstandes. Er wird da aufgenommen und kämpft gegen den Verlust des Verstandes, der die Ursache der Sünde und des Bösen darstellt.

Vrací se do Česka, kde se po neuvěřitelné zprávě v televizi rozhodne vykoupit člověka ze ztráty rozumu. Vezme si na rameno velký kříž a vydá se pěšky se svým zdravým selským rozumem do moravské psychiatrické kliniky v Kroměříži, symbolu ztraceného rozumu. Je zde přijat a bojuje proti ztrátě rozumu, jež představuje příčinu hříchu a Zla.

In einem Traum wird er von Jesus zum Oberbefehlshaber der Heilsarmee ernannt und bekommt bestimmte Anweisungen. Er arbeitet eng mit der himmlischen Regierung zusammen. - Ein grosser Teil der Handlung spielt in der geistlichen Welt.

V jednom snu je Ježíšem jmenován Vrchním velitelem Armády spásy a dostává určité pokyny. Spolupracuje úzce s Nebeskou vládou. – Velká část jednání se odehrává v duchovním světě.

Dem Oberbefehlshaber der Heilsarmee steht die mächtigste Frau unseres Planeten Erde gegenüber. Sie ist in jeder Hinsicht tadellos, verteidigt den Weltfrieden, hält als opferbereite Mutter Europas mit ihrem Land als Haupttragsäule das einmalige Friedenswerk EU tapfer zusammen. Die himmlische Regierung betrachtet sie als ihre treue Dienerin und schätzt sie hoch. Sie hat aber trotzdem eine grosse Schwäche, sie verteidigt hartnäckig das Gesetz und lehnt die elementare Gerechtigkeit entschieden ab. Ihr Motto lautet: Das Gesetz und der Rechtsstaat sind unantastbar. Es handelt sich um einen langen Kampf zwischen Gesetz und Gerechtigkeit.

Proti Vrchnímu veliteli Armády spásy stojí nejmocnější žena naší planety Země. Je v každém ohledu bezvadná, hájí světový mír, drží jako obětavá matka Evropy se svou zemí jako hlavním nosným pilířem jedinečné dílo míru EU statečně pohromadě. Nebeská vláda ji pokládá za svou věrnou služebnici a vysoce si jí váží. Má ale přesto velkou slabost, hájí zarputile zákon a odmítá rozhodně elementární spravedlnost. Její motto zní: Zákon a právní stát jsou nedotknutelné. Jedná se o dlouhý boj mezi zákonem a spravedlností.

Herr Papoušek erwägt schon als Oberbefehlshaber der Heilsarmee eine Kapitulation vor der mächtigsten Frau der Welt, bekommt aber während eines Gebetes die Eingebung, die letzten Kräfte zu sammeln, was er tut. Die grösste Schlacht aller Zeiten steht bevor. Der Oberbefehlshaber der Heilsarmee stellt in der ersten Linie Christus mit dem Heiligen Vater und alle Nationalheilsarmeen der EU auf, die restlichen Heilsarmeen der Welt hat er im Hinterhalt. In der zweiten

Kampflinie sind Geistliche aller christlichen Religionen versammelt und bilden eine Einheit. Die Himmlischen Mächte bieten ihm die Luftunterstützung.

Pan Papoušek už zvažuje jako Vrchní velitel Armády spásy kapitulaci před nejmocnější ženou světa, dostane ale během modlitby vnuknutí, aby sebral poslední síly, což učiní. Největší bitva všech dob se blíží. Vrchní velitel Armády spásy postaví v první linii Krista se Svatým Otcem a všechny národní Armády spásy EU, zbývající Armády spásy světa má v záloze. Ve druhé bojové linii jsou shromážděni duchovní všech křesťanských náboženství a tvoří jednotu. Nebeské mocnosti mu poskytují vzdušnou podporu.

Der Kampf ist siegreich beendet. Frau Bundeskanzlerin erscheint vor Herrn Papoušek und vor Christus und meldet: „Meine Herren, ich bringe Euch eine frohe Botschaft: Die Münchener Obdachlose hat ihre verdiente Altersrente. Die Festung Gottes auf Erden ist auf einem Felsen gebaut.“ Darauf verbeugt sich Christus tief vor der Botin der frohen Botschaft und setzt ihr eine herrliche Siegeskrone aufs Haupt, eine Krone des Friedens, der Gerechtigkeit und der Liebe, die die Edelsteine Saphir, Smaragd und Rubin symbolisieren. Christus erklärt: „Frau Bundeskanzlerin siegte, obwohl sie besiegt wurde.“ Dann fügt er noch hinzu: „Ich muss mich beeilen, um ihrem Parlament, dem Bundestag, zu danken und den Segen zu erteilen.“ – Dann folgt noch ein Epilog, in dem Frau Bundeskanzlerin voll rehabilitiert wird.

Boj je vítězně ukončen. Paní Spolková kancléřka se objeví před panem Papouškem a před Kristem a hlásí: „Pánové, přináším vám radostnou zvěst: Mnichovská bezdomovkyně má svůj zasloužený starobní důchod. Boží pevnost na Zemi je postavena na skále.“ Poté se Kristus před poselkyní radostné zprávy hluboce ukloní a posadí jí na hlavu nádhernou korunu vítězství, korunu Míru, Spravedlnosti a Lásky, jež symbolizují safír, smaragd a rubín. Kristus prohlásí: „Paní Spolková kancléřka zvítězila, i když byla poražena.“ Pak ještě dodá: „Musím si pospíšet, abych poděko-

val jejímu parlamentu, Spolkovému sněmu a udělil mu požehnání.“ Pak následuje epilóg, v němž je paní Spolková kancléřka plně rehabilitována.

I když byl Tom svým spolužákům nápomocný, vzbudil u nich vášně pro stížnosti. Vytykali mu dokonce za přítomnosti pana ředitele, že ve vyučování v hlavních předmětech nedává vůbec pozor, že zavírá oči a otvírá ústa, ba dokonce i usne a chrápe o sto pryč a přesto má v těchto předmětech jedničky. To prý není spravedlivé. Ředitel Toma důrazně pokáral a pohrozil mu dokonce ředitelskou důtkou. Pak ale změnil výhružku v praktický trest, jmenoval ho kronikářem školy, což bez výhrad přijal, aby se vyhnul ředitelské důtce. Poněvadž se nacházel již v deváté třídě, tak jej zastihly už jenom dva školní roky. Dal se tedy bez váhání do práce poté, co nu ředitel přeposlal výroční zprávu jako pramen školních akcí, samozřejmě je měl Tom i ve svěží paměti, takže čerpal především ze své šedivé hlavy, která se nacházela v harmonickém souladu s šedou kůrou jeho mozku.

ČÁST TŘICÁTÁ PRVNÍ: Nové rodiště Jana Amose Komenského

Psaní školní kroniky probudilo v Tomovi vzpomínku na jeho dětství. V rodné vesnici jeho tety, k níž jezdil často na prázdniny, se skamarádil jako žák s jedním mladým mužem, který hned po válce našel ještě jako malý chlapec granát, s nímž si tak dlouho hrál, až mu bouchl v ruku. Pravou ruku mu přitom utrhl. Toto neštěstí ovlivnilo jeho život; zůstal svobodný, postavil si jednou rukou s pomocí přátel útulný domek, pracoval jako pěší listonoš v rozsáhlé horské oblasti a všechen volný čas věnoval četbě historických a filosofických knih. Měl vědomosti, které se vyrovnaly vědomostem univerzitního profesora, znal jako jediný i celé dějiny svého rodného kraje. Dostal se k nejcennějším historickým pramenům včetně kroniky, které nechal ve svých vyprávěních tryskat.

Když se Tom při večerní procházce vesnicí s jeho kamarádem zmínil o tom, že paní učitelka mluvila v hodině dějepisu o Janu Amosovi Komenském, když se zmínil o tom, že slyšel od paní učitelky, jak tento Učitel národů požadoval, aby se při výuce začínalo v místě, které je žákovi známé, kde je, jak se říká doma a pak vést žáka dále, rozvíjet látku tak, jak se rozvíjí „plody přírody“ do plnosti a krásy, když se Tom zmínil také o tom, jak slyšel ve vyučování, že Jan Amos Komenský propagoval názorné vyučování, kde již v první třídě u nového písmene L bylo znázorněno jeho oblíbené letadlo, tak se jeho sečtělý kamarád rozvyprávěl. Otočil se o 180 stupňů a místo směrem na východ se v procházce vraceli směrem na západ. Zvedl levou ruku, ukázal na kopec asi kilometr nad vesnicí, která leží vřezána do hlubokého údolí Bílých Karpat: „Tam na tom kopci,“ pronesl, stáhl levou ruku, přitáhl přečnickující rukáv saka přes pahýl, přiložil ho ke své pravé paži amputované ruky a pokračoval: „tam na tom kopci stál za doby rodičů malého Jana domek, jenž patřil podle stanovení šlechty ke katastru vesnice Komňa a tak je tomu dodnes. Komňa byla vzdálena asi 10 kilometrů od Janova rodičovského domku, do naší vesnice to bylo jenom něco přes kilometr a tak chodíval otec prošlapaným chodníčkem táhnoucím se přes pozemek dnešní základní školy s malým Janem do naší vesnice nakupovat, něco nosil i k prodeji. Lidé v naší vesnici mu začali říkat Komenský, aby

tohoto častého návštěvníka lépe identifikovali. Toto přezvisko Janův otec bez výhrad přijal a začal se s ním také představovat. Malý Jan byl velmi nadaný chlapec, jeho bystrými očičkami vzhlížel s láskou ke každému člověku, kterého potkal za doprovodu svého otce. Místní hospodský a lékárník, který ovládal ve velmi omezeném rozsahu latinu, si jej tak oblíbil, že mu dal pozměněné latinské jméno Amos, vyjadřující „Milý“

Malý milý Jan ale jednoho dne přestal svého otce doprovázet, odešel ke své tetě do Nivnice poblíž královského města Uherského Brodu, kde se mu mělo dostat vedle výchovy dobrého vzdělání. Vesničanům scházel a tak se nad touto ztrátou mnozí i rozplakali, především jedna stará shrbená babička s jasnoviděckými schopnostmi, jež malému Janovi předpovídala, hledě mu vždy, stlačena nemocí páteře, z boku do obličeje, že bude v životě velmi trpět, ale že se stane velikým a slavným na celém světě. Po těchto slovech se rozplakal i Tomův kamarád, který měl stejné jméno jako hrdina jeho vyprávění.

Učitelé na Tomově škole se po Sametové revoluci drželi pedagogických rad Jana Amose Komenského, v zájmových kroužcích, dramatickém, výtvarném a dalších zapojili v plné míře Janův objev „Škola hrou“. Folklorní soubor Kopaničárek pod „taktovkou“ místních manželů jako dlouholecích vedoucích toto dědictví Jana Amose Komenského korunoval.

Jan Amos Komenský měl jako geniální Pedagog velké básnické nadání, jež uplatňoval i jako dramatik ve službě výchovy a výuky svých žáků: psal antické divadelní hry, především však biblické, a nechal je žákům nastudovat a předvést. Přítomní pedagogové byli pozitivními učitelskými výsledky, jež se dostavily u žáků, mile překvapeni. Žáci předvedli paměť při zvládnutí cizího jazyka, zájem a motivaci při učení a odkryli při tom všem vlastní vlohy, tedy nadání, a ztratili ostýchavost při vystupování před publikem. Školu hrou si oblíbili. – Škola hrou zůstává však vedlejší metodou výuky, vnesla ale do výuky své prvky, i když prvky hry mimo původní Školu hrou Komenského, třeba jenom pouhé doplňování vět, nebo hledání významu slov v kontextu při výuce cizího jazyka, kde správný výsledek žáka motivuje k dalším krokům, žák v této „hře“ zpravidla vítězí, někdy prohrává, což je méně vhodné v učebním kontextu. Ale i to je neodlučitelnou součástí od procesu vzdělávání a výchovy, získávání vědomostí a dovedností. Samotná chyba má svůj velký význam, upozorňuje na správnost a klade na ni důraz.

Od předešlého vyprávění uplynulo již 50 let a Tom se nacházel opět v rodišti jeho tety jako vždy o prázdninách. S tímto jeho bývalým kamarádem vystoupili na hlavní silnici na Žitkové z auta a jeho kamarád ukázal svou levou rukou jihozápadním směrem na místo, kde kdysi stál rodný domek Jana Amose Komenského. Poté zase nasedli do auta, vyjeli na Lokov, nejvyšší kopec Žitkové, kde se nacházela opuštěná kasárna. Za Totality zde byly umístěny radary určené pro sledování rakouského vzdušného prostoru. Kousek se vrátili a pokračovali pár set metrů stejným směrem až k místu, kde podepsal Karel IV. osobně mírovou smlouvu s uherským králem. Tomův kamarád našel jako znalec Kopanic, Žitkové a příslušných kronik přesně toto místo. Odsud projeli šest kilometrů Žitkovou zpět až ke kapličce, kterou nechal vybudovat kněz po Sametové revoluci jako rodák Žitkové. Po „Vítězném únoru“, to je komunistickém převratu byly zrušeny všechny kněžské semináře a tak utekl na Západ a dostudoval v Itálii v Římě. Tento kněz, František Michalčík, Doktor Teologie a Práva, je autorem krásné knihy o Žitkové s titulem „Rodnému kraji“, kterou napsal ještě za totality v exilu.

Při návratu si Tom povšiml velké budovy zvláštní architektury. Jeho kamarád jej požádal, aby k ní zajel. Ještě v autě mu vysvětlil, oč se jedná: „Toto je bývalá škola. To víš, v každém domku bylo dřív dětí jako smetí a tak Žitková potřebovala pořádnou školu. Jenže pozvolna došlo k tak velkému úbytku dětí, že škola byla přeměněna na penzion a restauraci, kde se slaví svatby, narozeniny, Silvestr, pěstuje folklorní tradice při krojovém plese, schází se velké množství lidí k soutěži při vaření gulášu a nebo ke svatomartinské huse a samozřejmě k výbornému obědu a večeři. O prázdninách se zde konají letní tábory, takže duch školy zde přežívá, přežívá také v názvu: Penzion na Staré Škole.“ Tom poděkoval svému kamarádu: „Díky, Jendo, za tvůj doprovod Žitkovou. Jdeme dál. Táhle na terase je ještě jeden stůl volný. Jsi mým hostem. Já to zatáhnu.“ „Takové pozvání se samozřejmě nedá odmítnout. Pítí jde na mé konto,“ odpověděl Jenda a tak naši prošeďivělí hoši uzavřeli svůj výlet na Žitkovou přjemným posezením u vynikajícího oběda.

ČÁST TŘICÁTÁ ČTVRTÁ: Tom zpochybnil svým kotrmelcem existenci pravdy

Dokonce i ideál pohybu u Toma selhal. Šlo v tomto případě o tělesnou výchovu, kde se stal jeho kotrmelec nejdříve slavným na jeho škole. Samotné děti ze školky se chodily v plném počtu drže se za ruce na jeho kotrmelec dívat, nebo lépe řečeno, chodily se jeho kotrmelci zasmát. Sláva o jeho kotrmelci se šířila velkou rychlostí do dalších škol, dostala se i do rukou krajské inspekce, která podala o tomto zvláštním jevu zprávu ministryni školství. Ta si vyžádala od Tomovy školy záběry jeho kotrmelce, které byly zaslány ministryni školství, jež jej považovala za nejlepší kotrmelec všech dob za existence školství na celém světě, dokonce i žáci řeckých filozofů by se na takový kotrmelec nezmohli. Jeho kotrmelec obsahoval všechny neduhy páteře, i když měl páteř jak symbolicky, tak i fyzicky naprosto zdravou.

Ministr kultury byl vůči názoru ministryně školství skeptický, nedůvěřivý, protože toho za svých kněžských let ve zpovědnici hodně slyšel, což souviselo se zraněnou pravdou neboli hříchem. Jako křesťanský demokrat se přišel přesvědčit na místo samé, kde dospěl k názoru, že Tomův kotrmelec je ten nejkomičtější všech dob, že ani Charlie Chaplin by jej nepřekonal.

Tom svým kotrmelcem zpochybnil existenci pravdy; šířila se domněnka, že pravda vlastně vůbec neexistuje, že je to pouze subjektivní klam a tak se rozhořel spor mezi ministryní školství a ministrem kultury. Premiér dal za pravdu nejdříve ministryni školství, byl ale nucen dát za pravdu i ministru kultury, protože hrozil akutně rozpad koalice. Premiér tím vytvořil dvě pravdy v jedné věci.

Samozřejmě to ale nebylo uspokojivé řešení, z politické oblasti se záhada této zápletky dostala do akademických kruhů, povšiml si toho strážce neb dveřník nakladatelství jedné slavné evropské univerzity a tak tento, podle úsudku a pravdy amerických Indiánů, Zdatný Bobr, vyvedl příslušnou univerzitu z provincie stínu zapomenutí na výsluní světové pozornosti.

Na všech univerzitách si filozofové lámali hlavu nad tím, zda vůbec existuje nějaká pravda, jež je platná absolutně pro každého. Pravdu zpochybnil k tomu ještě jeden emeritní profesor, který na světovém kongresu prohlá-

Poznámka autora

Uvedené výňatky nedávají celkový přehled o obsahu. Při pohledu na celé dílo by mohl někdo namítnout, že obsahuje mnoho témat, že není jednotné.

Staří Římané vyslovili jedno zásadní a nezpochybnitelné poznání: „Proti vkusu není argumentu.“ Ve všech mých předcházejících literárních titulech je jednota a úzká souvislost tématu základem. Zde jsem volil rozptýl. Pojítkem je zde hledání pravdy, jak uvádím v úvodu, v různých částech a oblastech, čemuž je podřízen celý obsah, který buď přímo a nebo nepřímo vyjadřuje poznání, že pravda je daleko víc než protiklad k nepravdě, což známe z běžného života. Pravda je život pozitivního řádu a bytí, když vyprchá, tak se pozitivní řád v jeho bytí hroutí. I cizí jazyky, jak to v jednom místě uvádím, skrývají v sobě pravdu zjevenou v překladu. – Všeobecně zdůrazňuji pozitivní řád jako protiklad k jeho zraňování.

Samozřejmě že mnohé Části jsou čistá fikce, jako i například Zajímavé vyprávění a doznání, jedná se o děj mimo pravdu a tím mimo pozitivní řád. Podobně i komunikace Agáty s mimozemšťany, i když se zde jedná o pravdu literární, která sděluje v příslušném kontextu pravdu objektivní, že vzdělávací elita ztratila vztah ke knize, osvětlení spočívá samozřejmě v kontextu.

Po celém tom dějovém bloudění při hledání pravdy a po cestách světem vstupuje hlavní postava Tom nakonec branou na hřbitov, kde pro člověka jednou všechno skončí.

Psychoanalýza poukazuje na to, že pravda se často skrývá, že ji musíme hledat. Například chléb nevzal Kristus jako symbol ze zvyklosti doby pro své tělo, jak uvádí jeden profesor teologie, chléb je z psychoanalytického pohledu, jak zmiňuji v tomto titulu symbolem nevědomí zajištěné budoucnosti. V mém psychoanalytickém díle uvádím, jak se Hitler po porážce u Stalingradu před kamerami objevil v civilu. „Povrchová“ psychologie by to vysvětlovala tím, že Hitler se tak distancuje od příslušné porážky a vinu přisouvá generálům. Toto osvětlení nemá pravdu. Z psychoanaly-

tického hlediska Hitler odložil na popud nevědomí uniformu, která byla symbolem jeho vůdcovství, vlastně kapituloval, vzdal se vůdcovství. Proč tu uniformu odložil, by nám samotný Hitler nedokázal říct. Naše jednání je ovlivňováno nevědomím, jehož základní funkce spočívá v osvobození, takže i primární pravda týkající se našeho jednání bývá, pokud nejednáme v zaběhlém kontextu, skrytá.

Je pravda, že psychoanalýza a příslušné lingvistické kapitoly a náhled do vzniku fiktivního díla a cizojazyčné texty jsou vhodné především pro studenty psychologie, lingvistiky, literatury, studenty středních škol a studenty cizích jazyků, jsou ale vhodné i pro čtenáře se zájmem o tyto oblasti.

Autor